

1. Aanwezigen

Zie aparte aanwezigheidslijst

2. Agenda

1. *Voorstelling van de heer Alexandre LESIW*
2. *Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering*
3. *Voorstel van aanbevelingen van de werkgroep Preventie Dakloosheid*
4. *Ontwerp van opinie van het Belgisch platform m.b.t. het NHP 2018*
5. *Negende twejaarlijks verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting*
6. *Varia*

3. Verslag van de vergadering

3.1 Voorstelling van de heer Alexandre LESIW

Julien Van Geertsom is op 1 februari 2018 met pensioen gegaan. Hij wordt vervangen door Alexandre Lesiw die zal handelen als waarnemend voorzitter.

3.2 Verslag van de vorige vergadering

Op de vorige vergadering meldde Illiana Gonzalez dat het halfjaarlijks rapport van het Waals plan voor armoedebestrijding moest worden voorgesteld aan de ministerraad van de Waalse regering. Deze voorstelling werd uitgesteld tot de ministerraad van 1 februari 2018. Vervolgens werd de voorstelling van het rapport opnieuw verdaagd. De Waalse regering wil het plan een nieuwe richting uitsturen.

In maart 2018 is een interministeriële conferentie gepland. De exacte datum is nog niet vastgesteld.

Er wordt een projectoproep gelanceerd in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting, [Projectaanvraag "armoede"](#).

Opmerking van het [Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting](#) De vertaling is niet helemaal juist. Het is beter om "Steunpunt" te gebruiken in plaats van "Dienst".

De notulen worden goedgekeurd voor zover de voorgestelde wijzigingen worden aangebracht.

3.3 Voorstel van aanbevelingen van de werkgroep Preventie Dakloosheid

Dit thema wordt voorgesteld door Fabrizio Leiva-Ovalle. De voorstelling wordt bij de notulen van de vergadering gevoegd.

De werkgroep Preventie Dakloosheid is meermaals samengekomen. De nieuwe bijdragen die op deze vergaderingen werden voorgesteld, hebben opheldering verschaft bij de thema's die eerder al waren voorgesteld. Dit werk heeft het mogelijk gemaakt situaties op het terrein te identificeren en op basis daarvan goede praktijken vast te stellen.

De verschillende aanbevelingen zullen als basis kunnen dienen voor de besprekingen op de interministeriële conferentie die is gepland voor de maand maart.

Bespreking van de verschillende punten:

- Huisuitzetting wegens niet-betaling van huur
- Conflicten en gebroken gezinnen
- Verlaten van een instelling (gedetineerden, VBJ, na een hospitalisatie, uit een opvangtehuis)
- Niet-toegankelijkheid van het recht op huisvesting

Alexandre bedankt Fabrizio voor zijn presentatie en de hele werkgroep voor het uitstekende werk dat werd geleverd.

Wat betreft het referentieadres worden er momenteel instructies opgesteld ten behoeve van de OCMW's.

Opmerking: Het geleverde document is nog niet voltooid. Gaat de vergadering akkoord met deze tekst of moet er nog bijkomende informatie worden toegevoegd?

Q&A na de voorstelling:

- Jean Peeters: Felicitaties voor Fabrizio die een groot aantal ideeën heeft gebundeld.
- Het document zou kunnen worden verzonden naar andere verenigingen met als doel ideeën te verzamelen. Het zou op een andere wijze kunnen worden voorgesteld. Het hoofdidee bestaat erin de zaken te organiseren zonder dat dit al te veel kost.
- Het voorgestelde document bevat terugkerende aanbevelingen, meer bepaald met betrekking tot de brief die wordt opgesteld in geval van huisuitzetting wegens onbewoonbaarheid en die naar zowel de huurder als de eigenaar moet worden verstuurd.
- Een ander punt dat ter sprake wordt gebracht, heeft betrekking op de ambtshalve schrapping van elke leefloner die gedurende een jaar niets van zich laat horen. Er zou veeleer kunnen worden overgegaan tot een schorsing zodat de betrokkene zijn rechten eventueel gemakkelijker kan terugkrijgen.
- Alexandre stelt voor een samenvatting te maken met prioritaire acties.
- Jean Peeters stelt voor om dit veeleer na elk hoofdstuk te doen, in samenwerking met Strada.
- Ides: Mehobel nadert de einddatum; hoe zullen we ons de resultaten van dit werk toe-eigenen?
- Hoe zullen we de harmonisatie van de vormen van samenwonen op concrete wijze toepassen? Hierover moet goed worden nagedacht, daar er nefaste gevolgen zouden kunnen zijn.
- Alexandre: Het is de bedoeling om de aanbevelingen over te maken aan de betrokken ministers. Sommige ideeën zouden kunnen worden opgenomen in het nationaal hervormingsplan.
- Wat betreft het statuut van samenwonende wordt er momenteel al gewerkt in verband met de residuaire hulp, met als doel de verschillende types van interventie optimaal te harmoniseren (steun voor gehandicapten, IGO ...). Er is al inhoudelijk werk opgestart, maar dit zou kunnen worden uitgebreid tot het niveau van de sociale zekerheid. Deze acties zullen stap voor stap worden uitgevoerd.
- Enkele opmerkingen van Patrick De Bucquois:
 - o Men dient oog te hebben voor de taal die men hanteert wanneer men het heeft over personen in een onwettige verblijfssituatie.
 - o In het kader van het huisvestingsbeleid is het ontstellend hoeveel leegstaande woningen er zijn.
 - o Het document zou kunnen worden gepubliceerd. Heel wat personen zouden belangstelling hebben voor de behandelde thema's.

- Sociaal contactpunt Charleroi: Het gaat om de ontwikkeling van een innoverend project. Het zou bij een algemene intentienota kunnen worden gevoegd. Het zou interessant zijn de verschillende punten per fase te testen. Hiervoor zou kunnen worden samengewerkt met de platformen, meer bepaald met de sociale contactpunten en de partners die actief zijn in het domein van de armoedebestrijding.
- Gilsèle Marlière: Het gaat om een werk van lange adem met het oog op de harmonisatie van de statuten. Het werk dat wordt geleverd is werkelijk enorm, vooral wat betreft de residuaire regeling. Het is nodig om samen te werken met de sociale zekerheid:
 - o Het is belangrijk om de innovaties onder de aandacht te brengen. De aanbevelingen zijn er, maar moeten nu regelmatig in herinnering worden gebracht.
 - o De aandacht wordt gevestigd op alleenstaande moeders die illegaal in het land verblijven, maar men heeft het niet over personen met een handicap.
- Marie Claude Chainaye is verbijsterd over het feit dat de OCMW's het leefloon intrekken bij wijze van sanctie.
- Alexandre: Het probleem van de sancties komt aan bod in het kader van het GPMI en we zullen er oog voor hebben. Er wordt rekening gehouden met de opmerkingen bij de opmaak van het einddocument. Er zal ook een hiërarchie van de aanbevelingen worden opgemaakt. Dat moet de leesbaarheid van het document verbeteren. Er zal ook rekening moeten worden gehouden met de reacties van de interministeriële conferentie. De vergadering gaat ermee akkoord om de tekst af te werken.

3.4 Ontwerp van opinie van het Belgisch platform m.b.t. het NHP 2018

Alexandre bedankt Fabrizio voor zijn inzet in het kader van dit dossier.

Op de vergadering van 14 december 2017 werd afgesproken om een aantal intenties te bundelen die binnen het platform werden besproken en om die vervolgens over te maken aan de eerste minister. De Belgische werkzaamheden ter zake werden op de Europese Agenda geplaatst. Het gaat onder andere om aanbevelingen van professor Nicaise. De informatie staat op de website van de POD Maatschappelijke Integratie en zal worden bijgewerkt.

Opmerkingen, vragen en antwoorden

- Ides gaat akkoord met alles wat in het ontwerp van advies is opgenomen. Hij denkt wel dat er een probleem is wat betreft de personen/instanties voor wie/dewelke het advies is bestemd. Behoort het tot onze bevoegdheden om adviezen te formuleren ten aanzien van Europa? Er is reden om duidelijk vast te stellen welke onze bevoegdheden zijn. In voorkomend geval zouden we dit deel van de tekst kunnen schrappen. Het tweede punt dat moet worden gecontroleerd, heeft betrekking op het feit dat de afstand tussen enerzijds de armoede-indicatoren en anderzijds het *target* en de doelstellingen voor 2020 steeds groter wordt.
- Antwoord van Alexandre: Het document is bestemd voor de Belgische overheden. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de intenties voor België en de intenties voor Europa.
- Antwoord van Josée: Europa is een unie van 28 lidstaten. België is één van die 28 staten en kan dus ook eigen meningen hebben.
- Een andere opmerking over de indicatoren op blz. 2: er is sprake van het gevaar van de indicatoren die onder elkaar kunnen worden vermengd. Er bestaat een werkgroep die zich hier momenteel mee bezighoudt.
- De materie betreffende de samenwonende is bijzonder complex. Er is grote voorzichtigheid geboden wanneer men in dit verband wijzigingen wil aanbrengen.

- In het punt in verband met kinderarmoede lezen we dat huurders een risico van 36,2% lopen om in armoede te verzeilen in vergelijking met personen die eigenaar zijn van hun woning. Er is reden om deze zin te herformuleren. Bovendien gaat het om een zeer interessante opmerking.
- Christel: Komt naar de vergadering als burger. Ze is gepasseerd via het BAPN en de Liga voor Mensenrechten. Ze vraagt zich ook af waar ze haar stem kan laten horen als burger en als consument, maar ze wil haar tijd niet verliezen in vergaderingen die niets opleveren. Het zou een kans zijn om het middenveld en de burgers te impliceren en aan de besprekingen te laten deelnemen.
- Het platform is een waardevolle plek voor expressie en uitwisselingen tussen verschillende betrokken partijen. Tot die partijen behoren het middenveld, de sociale organisaties en de overheid.
- Jeroen: er moet een model van individuele schuld zijn. Je mag de schuld niet bij de personen leggen. Je mag evenmin de actoren de schuld geven (ofwel de personen ofwel de overheid). Het is ook belangrijk om concrete voorstellen te formuleren, maar je moet met de formulering omzichtig te werk gaan.
- De sociale partners worden eveneens geraadpleegd. De tekst zal worden herlezen door collega's.
- Alexandre: Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de aanbevelingen voor de nationale overheid en de aanbevelingen voor Europa. Er moet rekening worden gehouden met de bevoegdheden van alle bestuursniveaus.
- Andere opmerking betreffende blz. 3 van het document: om Europese fondsen te ontvangen moeten de staten verbintenissen aangaan; het gaat dus om verplichtingen.
- Alexandre: Het is wel degelijk de federale regering die betrokken is bij de Europese fondsen.
- Jeroen: Er moet een kleine nuance worden aangebracht: de genoemde bedragen inzake inkomsten dateren van 3 jaar geleden. Bij de analyses moet men dus de nodige oplettendheid aan de dag leggen.
- Het document zal worden aangepast en naar de auteurs worden verstuurd opdat zij de laatste hand zouden leggen aan de tekst.

3.5 Negende twejaarlijks verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede (presentatie in de bijlage). Voorgesteld door Veerle Stroobants.

Om de twee jaar stelt het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting een verslag op over armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Dit verslag met de titel *Burgerschap en armoede* is enkel online beschikbaar: [Tweejaarlijks verslag 2016-2017](#)

Dit verslag, het resultaat van vele ontmoetingen met personen die in armoede leven en met actoren op het terrein, bestaat uit vaststellingen, analyses en aanbevelingen.

Het is ingedeeld in meerdere hoofdstukken die zijn gestructureerd rond 4 essentiële aspecten van burgerschap:

Gelijkheid, vrijheid, de mogelijkheid om verantwoordelijkheid op zich te nemen en, tot slot, erkenning. Er wordt ook bijzondere aandacht besteed aan huisvesting.

1) Gelijk zijn in menswaardigheid en in rechten

België heeft zich ertoe verbonden om, in de mate van de middelen waarover ons land beschikt, de gelijke rechten van de burgers te verzekeren. In werkelijkheid echter zijn vele rechten niet effectief, meer bepaald die met betrekking tot werkloosheid, een inschakelingstoelage, het GPMI, de hervorming van de pro-Deoregeling ... Er is ook gewerkt rond het fenomeen waarbij van bepaalde rechten geen gebruik wordt gemaakt. Een andere vaststelling is dat het recht op gezonde voeding

werd vervangen door "voedselhulp". Het recht op een fatsoenlijke woning is zeer verschillend van het referentieadres.

Er zijn ook specifieke maatregelen genomen wat betreft de universele rechten. Blijkbaar worden de personen beschouwd als "tweederangsrechthebbenden".

De specifieke steunmaatregelen worden steeds selectiever. De doelgroep moet bewijzen leveren. Er zijn echter zoveel verschillende aspecten van armoede dat het niet mogelijk is om te gaan categoriseren. Een andere vaststelling luidt dat mensen worden gestigmatiseerd.

Er bestaat geen eenvoudige oplossing inzake een steunmaatregel die voor allen geschikt is. Men moet eerlijk en billijk te werk gaan. Er is dus reden om beide universele maatregelen te combineren met een individuele benadering.

2) Vrij zijn in de uitoefening van rechten en verantwoordelijkheden

Hiervoor dient meer bepaald het recht op privacy te worden geëerbiedigd. De doelgroep wordt onder druk gezet door de digitalisering. Die groep moet ook tal van documenten of informatie verstrekken (die meestal beschikbaar is via de Kruispuntbank of via andere platformen).

Een ander punt dat ter sprake komt, heeft betrekking op het statuut van samenwonende en nieuwe vormen van "samen leven". Dit kan problemen doen ontstaan en leiden tot het verlies van rechten wat dan weer tot gevolg kan hebben dat de rechthebbenden zich niet kunnen opwerken in de samenleving (weerslag op de kinderen, nieuw samengesteld gezin, vermindering van de kinderbijslag ...).

Personen die in armoede leven hebben recht op een menswaardig inkomen.

3) Verantwoordelijkheden kunnen opnemen

Personen die in armoede leven hebben het recht deel te nemen aan de samenleving door:

- aan vrijwilligerswerk te doen (maar risico van inkomensverlies wegens vermoeden van zwartwerk)
- aan te sluiten bij een vereniging
- deel te nemen aan de politiek

Ook de rol van de ouder werd geanalyseerd, meer bepaald wat het betekent om ouder te zijn onder moeilijke voorwaarden (blik van de kinderen, plaats van de ouder in de opvoeding, zelfbeeld ...)

4) Recht op degelijke huisvesting

De analyse had betrekking op:

- De leegstand van woningen bestrijden
- Selectie en discriminatie
- Huisuitzettingen
- Begeleiding (Housing First, woningzoeker ...)

Het gaat om structurele aanbevelingen met als doel de toestand te verbeteren en een mentaliteit van recht bij te brengen.

Dit tweejaarlijks verslag werd naar de verschillende regeringen verstuurd. De deelnemers aan het verslag hebben hoge verwachtingen van het gevolg dat de verschillende overheden eraan zullen geven. Dit dossier zal ook kunnen worden voorgesteld op de vergaderingen van het netwerk van federale ambtenaren.

Opmerkingen, vragen en antwoorden

- Patrick De Bucquois is blij met en heeft bewondering voor het werk van het Steunpunt tot bestrijding van armoede. Hij vestigt de aandacht op drie punten:

- De privacywet zou eind mei moeten worden aangenomen
 - De aangifte van ongeschiktheid van de personen moet ook worden gezien in de juridische betekenis
 - Het concept van evenredig universalisme
- Jean Peeters: Het steunpunt voor armoedebestrijding is opgericht in 1991. Het is samengesteld uit een verzameling van verenigingen. Het is een uniek orgaan in Europa, dat personen bijeenbrengt die hebben nagedacht over thema's en die er vervolgens met anderen over hebben gesproken. Dit steunpunt verkrijgt antwoorden van de betrokken instanties.
 - Uit het verslag blijkt onvoldoende dat de samenleving discrimineert. Het is bijvoorbeeld de samenleving die van een persoon een gehandicapte maakt; het is de samenleving die van een persoon een arme maakt.
 - Wat betreft het statuut van "samenwonende" kan de aandacht worden gevestigd op de relevantie van de individualisering van de rechten.
 - In het verslag wordt geen melding gemaakt van de sociale participatie op alle niveaus.
 - Alexandre: In verband met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wordt stelselmatig het advies ingewonnen van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De "only once"-wetgeving is van toepassing. De besturen mogen aan de mensen niet vragen om de informatie te verstrekken die zij zelf elders kunnen vinden.
 - Veerle: Het verslag kan worden afgedrukt op de website van het Steunpunt tot bestrijding van armoede (zie link supra).
 - De term "Specifieke maatregel" werd effectief gekozen.
 - Voor de individualisering van de rechten: Het debat is zo enorm met een groot aantal participaties aan de samenleving. Niet alles kon onder de aandacht worden gebracht.
 - Het is jammer dat het verslag al is afgewerkt. Het samenwonen remt heel wat mensen af (vooral als gevolg van het verlies aan inkomsten). Dit moet worden bekeken op fiscaal vlak.
 - Dit verslag toont de armoede zonder stil te staan bij de subjectieve situatie van elke persoon. Er is reden om te voorzien in begeleiding van de ambtenaren met betrekking tot de impactanalyse. Er is reden om verder te gaan, ook al is de uitvoering moeilijk.
 - We zien een verband tussen de drie presentaties op deze vergadering: de signalen zijn voldoende sterk om er akte van te nemen in het kader van het nationaal hervormingsprogramma.
 - Fabrizio: het gaat om maatregelen die al door de regering zijn genomen. Het voltooid advies van het platform zal worden toegestuurd met de notulen. De impacttest werd voorgesteld op de vergadering van 25 januari 2018 van het netwerk van ambtenaren voor armoedebestrijding. Dit instrument werd ontwikkeld om de impact van armoede te evalueren op alle bestuursniveaus.
 - Alexandre bedankt het hele team dat hieraan heeft gewerkt.

3.6. Varia

Patrick De Bucquois wenst melding te maken van het medelijden vanwege en de studie van denktank Itinera zoals verschenen in de krant La Libre Belgique: "Il vaut mieux être pauvre aujourd'hui en Belgique que d'être un sénateur romain" (Wie vandaag arm is in België is er beter aan toe dan een senator in het antieke Rome). Hoe moeten we reageren op een dergelijk artikel?

- De vergadering stelt voor om niet te antwoorden op een slecht artikel.
- Jean Peeters maakt zich zorgen over de algemene sociaalpolitieke sfeer bij de OCMW's. Men gaat ervan uit dat de gebruikers schuldig zijn. Ze moeten tal van documenten en bewijzen aanbrenge.
- Sommige OCMW's handelen volkomen straffeloos. Concrete voorbeelden: het OCMW van La Louvière werd met de vinger gewezen wegens de weigering om het leefloon toe te

kennen aan een dakloze; het OCMW van Luik doet een verklaring ondertekenen om aan het OCMW de toelating te verlenen kennis te nemen van alle informatie (uitgaven, rekeninguittreksels ...).

Antwoord: wanneer dergelijke handelingen worden vastgesteld, is er reden om klacht in te dienen bij de arbeidsrechtbank.

- [UFAS](#) : elk OCMW voert een eigen beleid. Het zijn niet de maatschappelijk assistenten die dergelijke initiatieven nemen. Het is de directie (die vaak zeer gepolitiseerd is) die beslist hoe er wordt gewerkt en of er al dan niet steun wordt toegekend aan potentiële begunstigden. Het gaat om een zeer complexe aangelegenheid. De strijd is niet eenvoudig.

- Alexandre:
 - o Het OCMW is de emanatie van het beleid van de gemeente. De burgers kunnen daarmee rekening houden ter gelegenheid van de volgende gemeenteraadsverkiezingen in oktober.
 - o De toepassing van de "only once"-wetgeving wordt regelmatig in herinnering gebracht bij de OCMW's.
 - o De inspectieverslagen worden gepubliceerd op de website van de POD Maatschappelijke Integratie en zijn beschikbaar voor raadpleging. [inspectieverslagen](#).

- Jeroen: in Vlaanderen is er een specifieke studie gevoerd met betrekking tot de maatschappelijk assistenten.

Antwoord: gevallen worden gemeld ter gelegenheid van vergaderingen. Er zijn maatschappelijk assistenten die het eens zijn met het beleid van de instelling en dit gaat ten koste van de burgers.

De maatschappelijk assistenten volgen een opleiding inzake deontologie. Ze hebben het recht hun instrumenten te kiezen en moeten autonoom zijn om elk geval dat aan hen wordt voorgelegd te beoordelen.

Deze houding wordt niet altijd ontwikkeld, daar dit een zekere verantwoordelijkheid bij de maatschappelijk assistent legt. Tijdens de opleidingen wordt dit punt onder de aandacht gebracht.

- Coralie Buxant: Er wordt binnenkort een opleiding georganiseerd in verband met Housing First Belgium LAB in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting.

Er zijn al twee sessies gepland: op 13 maart voor de Franstaligen en op 26 maart voor de Nederlandstaligen. Gelet op het succes komt er later een tweede module.

- Alexandre:
 - o Wie interesse heeft in deze opleiding, dient zich snel in te schrijven, want 2/3de van de plaatsen is al ingenomen.
 - o Om de vergaderingen van het platform zo goed mogelijk te organiseren, vooral uit logistiek oogpunt, wordt aan de deelnemers gevraagd zich van tevoren in te schrijven voor de vergadering via een Doodle.
- België zal zijn NHP in april indienen en verwacht in juni de opmerkingen vanwege de Commissie.
- Josée Goris: Het Europees overleg is zeer gestructureerd. De raadpleging is openbaar en open. Er bestaat een nieuwsbrief over alle behandelde materies.

De volgende vergadering vindt plaats op donderdag 7/06/2018 van 14.00 tot 16.30 uur – zaal Mandela 2de verdieping WTC II - POD Maatschappelijke Integratie.